

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2022-70)

Onderwerp: Aanpak 'Impuls Bestaanszekerheid'
Portefeuillehouder: wethouder Huizinga
Datum: 11 oktober 2022

Kennis te nemen van

De maatregelen die het college neemt om inwoners van onze gemeente bestaanszekerheid te bieden.

Context

De inflatie in ons land is naar een recordhoogte gestegen. Het Centraal Planbureau becijfert voor dit jaar een achteruitgang van de koopkracht van 6,8 procent. De stijgende prijzen van energie, maar ook van boodschappen en woonlasten zorgen ervoor dat ook inwoners in de gemeente Doetinchem moeite hebben in hun levensonderhoud te voorzien. Dit raakt de bestaanszekerheid van mensen. De mate waarin inwoners worden geraakt, verschilt sterk en hangt af van hoe energiezuinig hun woning is, hoe lang het energiecontract nog vaststaat en hoe financieel weerbaar de inwoner is. Duidelijk is dat het niet alleen gaat om inwoners met minimum inkomen. Ook steeds meer (werkende) mensen met middeninkomens kunnen dit najaar hun vaste lasten niet meer betalen.

Het college vindt dat bestaanszekerheid van onze inwoners de basis is. We willen dat onze inwoners de zekerheid hebben van voldoende en voorspelbaar inkomen en hen zo nodig ondersteunen bij het werken aan een schuldenvrije toekomst. Dit als noodzakelijke voorwaarde om de rust en ruimte te vinden die nodig is om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. We zijn ons ervan bewust dat we slechts beperkt oplossingen kunnen bieden vanuit het armoedebeleid. De regelingen die wij als gemeente bieden, zijn niet altijd voldoende om bestaanszekerheid te bieden. In eerste instantie is het bieden van bestaanszekerheid een (grondwettelijke) verantwoordelijkheid van het Rijk. We zien in de op Prinsjesdag aangekondigde maatregelen t.a.v. koopkracht dat de Rijksoverheid die verantwoordelijkheid neemt en zullen het Rijk blijven oproepen dat waar te maken.

Kernboodschap

Het college heeft gekozen voor aanvullende maatregelen om inwoners van onze gemeente ook in deze tijd bestaanszekerheid te bieden. Met deze raadsmededeling informeren we u daarover.

Uitvoeringsagenda armoedebeleid en schulddienstverlening

In de gemeente Doetinchem hebben we een adequate [uitvoeringsagenda armoedebeleid en schulddienstverlening](#) die gericht is op duurzame uitstroom, jongeren & schulden, kwetsbare groepen, optimalisering van toegankelijkheid en nieuwe preventieve initiatieven met samenwerkingspartners. Hoewel de uitvoeringsagenda van nog relatief recente datum is en we volop werken aan de uitvoering, vinden wij het noodzakelijk dat we deze aanvullen met nieuwe maatregelen. Daarmee vervullen we als gemeente niet alleen een rol als vangnet voor inwoners met een laag inkomen, maar beogen we te voorkomen dat ook mensen met een middeninkomen in financiële problemen raken.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2022-70)*Gericht op middeninkomens*

Uit een stresstest van het Centraal Planbureau blijkt dat de meeste huishoudens de hogere prijzen aan kunnen. De meerderheid van de huishoudens heeft voldoende inkomen om de hogere prijzen te betalen. Dit betekent niet dat ze geen nadeel ondervinden van de stijgende prijzen, maar ze komen er niet door in een kwetsbare financiële situatie.

Tegelijkertijd verwacht het Centraal Planbureau dat het aantal huishoudens dat moeite krijgt met het betalen van de maandelijkse lasten fors zal stijgen. Nu de bestaanszekerheid van een steeds grotere groep inwoners onder druk staat, is het college van mening dat er meer moet gebeuren. Daarbij richten we ons (anders dan voorheen) ook op mensen met middeninkomens. Het gaat om inwoners die een baan hebben en door verschillende oorzaken financieel in de knel komen. Voor deze groep is er geen energietoeslag en daarom zorgen we ervoor dat ook deze groep tijdelijk gebruik kan maken bijzondere bijstand wanneer het hen niet lukt om de energierekening te betalen.

Daarnaast verruimen we de normen van het Meedoenarrangement naar 130% van het wettelijk minimum en zorgen we er met onze communicatie voor dat inwoners met een hoger inkomen, maar die wel problemen ervaren weten dat ze ondersteuning kunnen krijgen bij het BvFO en het Buurtplein.

Bijzondere bijstand beschikbaar voor meer inwoners

Bijzondere bijstand is bedoeld voor bijzondere noodzakelijke kosten die niet via een andere regelingen vergoed worden. In Doetinchem is de bijzondere bijstand tot nu toe altijd als vangnet gezien en daardoor gold hiervoor een lagere vermogensgrens. We willen dat in de komende tijd, als dat nodig blijkt, meer mensen gebruik kunnen maken van bijzondere bijstand. Daarom kiezen we voor het verhogen van de vermogensgrens in lijn met de vermogensnorm van de Participatiewet.

Deze verhoging van de vermogensnorm zorgt ervoor dat onze inwoners meer spaargeld mogen hebben of een extra buffer achter de hand kunnen houden.

Versterken van de uitvoering

De verwachting is dat er een grotere groep inwoners gebruik gaat maken van onze dienstverlening. Om het grote aantal aanvragen te kunnen verwerken is er tijdelijk meer capaciteit nodig in de uitvoering. Deze capaciteit wordt ingezet bij het BvFO om de kwaliteit en tijdigheid van de dienstverlening te kunnen borgen.

Energietoeslag

Het uitbetalen van de energietoeslag verloopt goed. Inmiddels heeft meer dan 90% van de geschatte doelgroep van 3.000 huishoudens de energietoeslag ontvangen. We hebben circa 2/3 van het aantal verstrekkingen regelarm aan de betreffende huishoudens kunnen toekennen. Omdat we het belangrijk vinden dat het geld snel bij onze inwoners terecht komt, zorgen we ervoor dat de extra 500 euro automatisch uitbetaald wordt aan iedereen die al eerder de energietoeslag van 800 euro ontvangen heeft. Degenen die nog geen toeslag hebben ontvangen, ontvangen in één keer 1.300 euro. Aanvragen kan t/m juni 2023. We zien dat de energietoeslag belangrijk is voor het dempen van de acute financiële problematiek van inwoners met een laag inkomen. Om ervoor te zorgen dat inwoners volop gebruik maken van de energietoeslag zullen we samen met de ketenpartners zorgen voor de communicatie naar de doelgroep.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2022-70)

Grip op Energie+

Door de gestegen energieprijzen hebben meer huishoudens moeite met het betalen van hun energierekening. Met de aanpak 'Grip op Energie+' geven we een vervolg aan de in onze gemeente eerder succesvol uitgevoerde pilot 'EnergieArmoede'. Energiearmoede is niet enkel gerelateerd aan inkomen maar ook aan de energetische kwaliteit van de woning. Het doel van 'Grip op Energie+' is om huishoudens met energiearmoede te ondersteunen op korte termijn hun energierekening te verlagen. Het begint met de komst van een zogenaamde 'Bespaarhulp aan huis'. Dat leidt vervolgens mogelijk tot kleine en grote energiebesparende maatregelen, een witgoedregeling en een regeling voor het optimaliseren van cv-installaties. De bespaarhulp aan huis verwijst ook door naar andere regelingen in ons armoedebeleid.

Gemeentepolis GarantVerzorgd

GarantVerzorgd is een collectieve zorgverzekering van zorgverzekeraar Menzis in samenwerking met de gemeente Doetinchem. GarantVerzorgd vergoedt meer medische kosten dan andere zorgverzekeringen. Wij betalen een deel van de premie van GarantVerzorgd. Met ingang van 2023 verhogen we onze bijdrage aan de premie binnen de GarantVerzorgd 3. We beogen daarmee dat meer mensen gebruik gaan maken van de verzekering en dat het betaalbaarder is.

Meedoenarrangement

Met het Meedoenarrangement willen we bereiken dat in Doetinchem iedereen de kans heeft zich te ontspannen, te sporten en te ontwikkelen. Om dat doel ook in de komende tijd te blijven bereiken gaan we het Meedoenarrangement evalueren, herijken en doorontwikkelen. We focussen hierbij op het aanbod van activiteiten en het doelbereik. In de maanden november en december stellen we via het Meedoenarrangement een specifiek budget voor boodschappenpassen beschikbaar voor inkomens tot 130% van het wettelijk sociaal minimum. We willen hiermee de directe pijn die inwoners voelen bij het doen van de boodschappen wat verzachten en daarnaast inwoners ertoe bewegen structureel gebruik te gaan maken van het Meedoenarrangement. De verhoging van de inkomensgrens zetten we voort in het jaar 2023 en nemen we mee in de bredere evaluatie zoals hierboven beschreven.

Gemeentelijke belastingen

Inwoners met een minimuminkomen en weinig of geen eigen vermogen kunnen kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen aanvragen. Dit betekent dat zij (een gedeelte van) de gemeentelijke belasting niet hoeven te betalen. Een groep inwoners, waar wij de situatie van kennen, komt voor automatische kwijtschelding in aanmerking en hoeft daarvoor dus niets te doen. Voor inwoners die met ons in contact treden, omdat zij de belastingen niet kunnen betalen, geldt dat wij coulance willen betrachten. Bijvoorbeeld als het gaat om invorderingskosten. Mogelijk kunnen wij met hen tot afspraken komen zoals een betalingsregeling.

Zo'n gesprek kan ook aanleiding zijn voor het onder de aandacht brengen van andere mogelijkheden van financiële ondersteuning. De korting op de belasting die alle inwoners ontvangen, wordt voor inwoners die kwijtschelding hebben uitbetaald als gift. Zo profiteren zij ook van deze regeling.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2022-70)*Vangnetregeling (zelfstandig) ondernemers*

We hebben een vangnetvoorziening (maatwerk) voor zelfstandig ondernemers die niet in aanmerking komen voor de bestaande ondersteuningspakketten. Met een beperkte ondersteuning in de vorm van een krediet of een (aanvullende) uitkering voor een beperkte duur kan worden voorkomen dat betrokken ondernemers in een situatie dreigen te raken die men niet meer op eigen kracht kan oplossen en zal resulteren in het noodzakelijk beëindigen van het bedrijf. De uitvoering wordt de komende jaren gecontinueerd en ligt bij ons Ondernemerssteunpunt. Het Ondernemerssteunpunt zal de komende tijd de communicatie rondom de dienstverlening intensiveren.

Sité Woondiensten zet geen inwoners met financiële problemen uit hun woning

Samen met Sité Woondiensten zorgen we dat in de komende winter geen inwoners met financiële problemen uit hun woning worden gezet. We hebben met Sité afspraken gemaakt over het ondersteunen van inwoners met betalingsachterstanden, om zo samen te werken aan oplossingen. Voorwaarde is wel dat inwoners bereid zijn mee te werken.

Afstemming met huisartsen

Een slechtere gezondheid kan worden veroorzaakt doordat een inwoner geldproblemen heeft. We hebben bij huisartsen onze financiële dienstverlening onder de aandacht gebracht. Wanneer een huisarts de indruk heeft dat iemands financiële situatie invloed heeft op zijn/haar gezondheid, vragen wij om deze mensen naar ons door te verwijzen.

Afstemming met werkgevers

Het WerkgeversServicePunt Achterhoek (WSPA) besteedt in contacten met werkgevers aandacht aan mogelijke financiële problemen bij werknemers. Een werkgever kan doorverwijzen naar een energiecoach of budgetcoach. Ook zijn er misschien mogelijkheden om tijdelijk extra uren te werken, zodat de werknemer meer inkomen heeft. Daarnaast zijn het eerder uitbetalen van gespaarde budgetten of andere maatwerkoplossingen het verkennen waard. Het WSPA brengt dit onder de aandacht en verstrekt ook informatie over schulddienstverlening bij de gemeenten. De gemeente Doetinchem en de verbonden partijen geven hierin richting de eigen medewerkers overigens zelf het goede voorbeeld.

Meer inwoners bereiken door communicatie

We merken dat onze bestaande regelingen steeds toegankelijker en bekender zijn onder de inwoners van onze gemeente. Tegelijkertijd zouden we nog meer inwoners willen bereiken die verder van de gemeente af staan. Door mensen vroegtijdig onze hulp aan te bieden, proberen we te voorkomen dat inwoners dieper in de schulden terechtkomen. Om dat te bereiken starten we in de komende maanden met een campagne die verschillende regelingen onder de aandacht brengt. Met deze campagne maken we verschillende groepen inwoners bewust van het feit dat zij gebruik kunnen maken van ondersteuning. Naast brede communicatie, zetten we ook de communicatiekracht van onze partners in de gemeente doelgericht in. Denk aan Buurtplein, Laborijn en De Rondkomers. Zij staan namelijk dicht bij de doelgroep en kunnen hen daardoor beter/sneller bereiken. De Rondkomers gaan in de komende maanden een brede campagne uitrollen om de taboe op armoede & schulden te doorbreken met als doel de inwoners vroegtijdig bij de juiste hulp te krijgen.

Mededeling van het college aan de gemeenteraad (2022-70)

De Rondkomers

Project De Rondkomers is een lokale coalitie tegen armoede. Het zijn o.a. vrijwilligersorganisaties, platform armoedebestrijding, voedselbank, Buurtplein, Laborijn, Betaald Voetbal De Graafschap, Graafschap College, Sité en de Stadskamer. In gezamenlijkheid richten deze partijen zich op preventie binnen het domein van armoede en schulden. De coördinatie van De Rondkomers wordt door de gemeente Doetinchem ingevuld.

Vroegsignalering blijft essentieel

Preventie speelt een belangrijke rol in onze uitvoeringsagenda en is ook de rode draad in onze dienstverlening. We benutten de mogelijkheden aan de voorkant om inwoners met schulden vroegtijdig in beeld te krijgen en te helpen. Om verdere problemen voor te zijn, is er een impuls nodig. Voorkomen is beter dan genezen en daarom kiezen we voor preventieve acties. In afstemming met BvFO, Buurtplein en Laborijn, partijen waar de expertise rond bestaanszekerheid in brede zin samen komt, werken we aan een aanpak die in principe voor alle inwoners beschikbaar is. Dat is onderscheidend ten opzichte van de huidige aanpak. Bestaanszekerheid gaat verder dan armoedebeleid en schulddienstverlening.

Vervolg

Met bovenstaande maatregelen willen we op korte termijn een impuls bieden aan inwoners die dit nodig hebben. We lopen daarmee deels vooruit op de door u vast te stellen begroting voor 2023. Mocht uw raad niet instemmen met de daarin opgenomen Impuls bestaanszekerheid, dan voeren we alleen de acties uit die passen in het beschikbare budget. Aandachtspunt is wel dat de uitvoering onder druk staat. De huidige situatie op de arbeidsmarkt speelt daarbij een rol. Dit vraagt zorgvuldigheid en keuzes voor de dingen die we wel snel en goed kunnen uitvoeren en het werken aan reële verwachtingen. We zetten in het komende jaar extra formatie in voor ontwikkeling van beleid en uitvoering van acties.

Bijlagen

Geen.